

7.9.2016

PhDr. Michal Ulvr, PhD. (pracoviště: Technická Univerzita v Liberci)

Posudek oponenta na práci Tomáše Priora: Rudá armáda: vojenské oděvy mužstva a mladšího velitelského sboru 1936 – 1946

Priorova práce „Rudá armáda: vojenské oděvy mužstva a mladšího velitelského sboru 1936 – 1946“ představuje nepochybně zajímavé téma, které má potenciál vyplnit některé mezery v historiografii militarií, které zatím nebyly dostatečně probádány. O výborné orientaci autora v technologiích a standardech výroby uniforem není pochyb, zvládá obecné i detailní praktické postupy, které byly ve třicátých a čtyřicátých letech v Sovětském svazu používány, obzvláště objevné bylo pro mě zjištění o opačném zákrutu šicích nití v SSSR. Práce je rozdělena do osmi hlavních kapitol, bohužel nelze konstatovat, že by byla struktura práce přehledná. Už jen na prvních dvaceti stránkách dochází k matoucímu rozdělení na Předmluvu, Úvod a Úvodní část, zbylým kapitolám a podkapitolám by v této technicky zaměřené práci jistě prospělo číslování. Text je pak lépe strukturován na úrovni samotných odstavců, kde tak čtenáři mírně usnadňuje vnímání terminologicky velmi přesyceného textu, jenž místy připomíná spíše výčet faktů nebo jeden z použitých sovětských pramenů institucionální provenience. Přestože v heuristické fázi bádání provedl student nepochybně poctivou práci a shromáždil (a použil) skutečně rozsáhlé spektrum cizojazyčných dobových pramenů, musím konstatovat, že absence sekundární literatury, kterou se autor snaží metodologicky obhájit, nebyla podle mého názoru šťastným rozhodnutím. Za jiných okolností by se tento postup jistě dal s výhradami tolerovat, ovšem v okamžiku, kdy student sekundární literaturu a zdroje (viz str. 10 a 11) v kapitolách (nejen v úvodu a závěru) pranýřuje a znovu a znovu zmiňuje, je v zájmu argumentačně podloženého textu odkazovat se na konkrétní díla. Navíc relevantní pramen (případně některé tituly sekundární literatury) nelze jednoduše odmítnout jako celek s odůvodněním, že tato skupina pramenů (např. pamětníci, muzejní exponáty) je obecně nedůvěryhodná, toto tvrzení musí být přinejmenším doloženo na konkrétních případech, nebo ideálně je měl student kriticky zhodnotit a vybrat ty, které by použitelné byly. Komparace i konkrétních falz s dobovými výrobními postupy by jistě bádání prospěla. Podle závazné metodologie, kterou si student v úvodu vytyčil, se měly stát dobové fotografie a filmy nástrojem ke kontrole pravosti výrobních technologií. V případě fotografií tato kontrola ovšem zřejmě probíhala mimo stránky diplomové práce, kde jsou sice fotografie zmiňovány, ovšem pouze s tím, že je student sám někde viděl (např. str. 98 – „Ve světle velkého množství dobových fotografií lze směle prohlásit“), odkazováno na ně ve většině případů není, také konkrétní odkazy na film se mi v práci podařilo dohledat jen tři (všechny v jednom odstavci na zlomu stran 130-131). Za zmínku jistě stojí absence jakýchkoli barevných příloh a fotografií, což pokládám za obzvláště nemilé v případě kapitoly o barvivech. Takže zatímco si jiní při pohledu na chemický vzorec Nitrosufenolu a Antracenu (str. 131) zřejmě odpovídající barvu vybaví, já tuto schopnost nemám.

Priorovu práci tedy není lehké hodnotit. Z hlediska zkoumání technologií a postupů výroby, které bylo primárním cílem, lze jen těžko něco vytknout. Ovšem z pohledu tvorby odborného historického textu na Filozofické fakultě, především z pohledu metodologického, vykazuje Prior naopak relativně mnoho nedostatků a diplomová práce podobá se i podivnými „ozdůbkami“ na začátcích a koncích kapitol spíše popularizačnímu textu. Po podrobném zvážení tedy doporučuji práci k obhajobě s hodnocením velmi dobře.

Hodnocení: 2 (velmi dobře)